

Läroplanen för den grundläggande konstundervisningen i

SLÖJD

Hantverksskolan Händig

Helsingfors Arbis

2018

Den grundläggande konstundervisningen i slöjd vid Helsingfors Arbis baserar sig på lagen om den grundläggande konstundervisningen (633/1998) och förordningen om grundläggande konstundervisning (813/1998).

Den här läroplanen grundar sig på den av Utbildningsstyrelsen 20.9.2017 fastställda föreskriften Grunderna för läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning 2017.

Innehåll

1 Verksamhetsidé	1
2 Värdegrund och verksamhetskultur	1
2.1 Synen på lärande	2
2.2 Lärmiljö och arbetsätt	2
3 De övergripande målen för studierna	2
4 Studiernas uppbyggnad och omfattning	3
4.1 Mål för de gemensamma studierna	4
4.2 Centralt innehåll för de gemensamma studierna.....	5
4.3 Mål och centralt innehåll för temastudierna	6
5 Bedömning av lärandet	7
5.1 Individualisering av undervisningen och samarbete med vårdnadshavare	8
5.2 Tillgodoräknande av studier som fullgjorts på annat håll	8
5.3 Elevantagning	8
5.4 Betyg och betygsanteckningar	9
6 Kontinuerlig utveckling av verksamheten	9

1 Verksamhetsidé

Den grundläggande konstundervisningen är målinriktad och framskrider från nivå till nivå och riktar sig i första hand till barn och unga. Den grundläggande konstundervisningens syfte är att ge eleverna möjlighet att studera slöjd målmedvetet och långsiktigt, samtidigt som elevens egna intressen beaktas. Undervisningen ska skapa förutsättningar för eleverna att utveckla ett livslångt intresse för konstarten. Undervisningen ska också utveckla såna färdigheter som ger eleverna möjlighet att söka sig till yrkesutbildning och högskoleutbildning inom konstarten.

2 Värdegrund och verksamhetskultur

Verksamhetskulturen vid Helsingfors arbis är fördomsfri och öppen för nya utmaningar och uppmuntrar till växelverkan mellan kursdeltagarna, personalen och det omgivande samhället. Alla bemöts vänligt, sakligt, likvärdigt och respektfullt. Arbis lättsamma och otvungna atmosfär inbjuder till kreativitet och inhämtande av kunskaper och färdigheter utan tvång eller rädsla för att göra misstag.

Den grundläggande konstundervisningen bygger på respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet, jämlikhet och kulturell mångfald. Enligt den människosyn som ligger till grund för undervisningen är varje människa en unik individ som samverkar med andra och aktivt påverkar sitt eget liv. Undervisningen ska främja jämställdhet mellan könen och bejaka mångfalden. I undervisningen producerar och presenterar eleverna kunskap som är utmärkande för konstarten. De estetiska, etiska och ekologiska frågor som är en del av arbetet ska vägleda eleverna till att reflektera över och bedöma vad som är viktigt och värdefullt i livet.

I undervisningen strävar man efter att skapa en verksamhetskultur som främjar lärande och hållbart välbefinnande. Detta förutsätter möten mellan människor samt uppmärksam och respektfull växelverkan. Alla som deltar i undervisningen ska känna sig delaktiga och inkluderade. I en uppmuntrande verksamhetskultur godkänns också att man lär sig genom att misslyckas.

2.1 Synen på lärande

Den grundläggande konstundervisningen bygger på en syn på lärandet enligt vilken eleven har en aktiv roll. Eleven ställer upp mål och arbetar målinriktat mot dessa både självständigt och tillsammans med andra. Positiva upplevelser, glädjen över att lära sig och nyskapande verksamhet sporrar eleven att utveckla sitt kunnande. Sporrande och uppmuntrande handledning och respons under arbetsprocessen stärker elevens tro på sitt eget lärande och skapande. Att ge och få mångsidig, positiv och realistisk respons är en central del av den växelverkan som främjar lärandet.

2.2 Lärmiljö och arbetssätt

En god lärmiljö ska vara trygg såväl fysiskt, psykiskt som socialt. Lokaler, arbetsredskap, arbetssätt och material ska möjliggöra genomförandet av studierna i enlighet med läroplanen. Eleverna ska uppmuntras att arbeta både självständigt och tillsammans med andra. Att sträva efter mångsidiga lärmiljöer är önskvärt för att öka kreativiteten och lärandet inom den egna konstarten men också för att möjliggöra tvärkonstnärlig kompetens. Då man planerar lärmiljöerna ska man också beakta elevernas behov, färdigheter och intresseområden.

Kännetecknande för slöjd är verksamhet som baserar sig på iakttagelser, reflektion, abstrahering, växelverkan, utvärdering, tolkning och aktivitet. Genom att mångsidigt välja arbetssätt stöder man eleven att individuellt ta till sig kunskaper och färdigheter, att uttrycka sig och att pröva sig fram. Detta stöder också samarbete inom slöjden. I arbetet är det centrala att skapa med händerna och att uppleva glädjen i att få nya insikter. Valet av arbetssätt och material styrs av principerna för hållbar utveckling och cirkulär ekonomi.

3 De övergripande målen för studierna

Det övergripande målet för den grundläggande konstundervisningen är att främja ett livslångt förhållande till konsten och kulturell delaktighet. Studierna erbjuder mångsidiga och inspirerande möjligheter att uppleva och skapa hantverk. Eleverna uppmuntras att reflektera över konstarens betydelse i deras eget liv och hur de med hantverkets medel kan påverka sin egen livsmiljö.

Målet är att främja skaparglädje, studiemotivation och det kreativa tänkandet. Eleverna uppmuntras och handleds att välja sådana tekniker och metoder för sitt skapande som är betydelsefulla för dem. Genom studierna ska eleverna få experimentera, öva och tillämpa olika tekniker och tillvägagångssätt inom slöjden. Undervisningen ska stöda eleverna att utveckla sin tankeförmåga och multilitteracitet. Eleverna uppmuntras också att bekanta sig med hantverk ur ett historiskt och samhällsligt perspektiv.

4 Studiernas uppbyggnad och omfattning

Den allmänna lärokursen i den grundläggande konstundervisningen har en beräknad omfattning om sammanlagt 500 timmar, varav de gemensamma studiernas beräknade andel är 300 timmar och temastudiernas 200 timmar. Vid Helsingfors arbis har de gemensamma studierna delats in i studiehelhet 1–5 och temastudierna i studiehelhet 6–11. Studierna är planerade så att de kan avläggas på sex år.

I studierna ingår både terminskurser, sommarkurser och självständigt arbete. Studiehelhet 1–5 som ingår i de gemensamma studierna är obligatoriska medan det finns en viss valfrihet mellan studiehelheterna som ingår i temastudierna.

Studiehelheterna är upplagda på följande sätt:

1:a året	Studiehelhet 1	Gemensamma studier	64 h	Terminskurs
2:a året	Studiehelhet 2	Gemensamma studier	64 h	Terminskurs
	Studiehelhet 7 eller 8	Temastudier	30 h	Sommarkurs
3:e året	Studiehelhet 3	Gemensamma studier	64 h	Terminskurs
	Studiehelhet 7 eller 8	Temastudier	30 h	Sommarkurs
4:e året	Studiehelhet 4	Gemensamma studier	64 h	Terminskurs
	Studiehelhet 9 eller 10	Temastudier	30 h	Sommarkurs
5:e året	Studiehelhet 5	Gemensamma studier	64 h	Terminskurs
	Studiehelhet 9 eller 10	Temastudier	30 h	Sommarkurs
6:e året	Studiehelhet 6	Temastudier	64 h	Terminskurs

	Studiehelhet 11 – slutarbete	Temastudier	60h	Handledning + självständigt arbete
--	------------------------------	-------------	-----	------------------------------------

* De skuggade studiehelheterna är valbara, man måste välja två för att nå upp till 500 h

4.1 Mål för de gemensamma studierna

Målet för de gemensamma studierna i slöjd är att eleverna ska lära sig de grundläggande färdigheterna i slöjd. Målet är att inspirera dem att utveckla de färdigheter som behövs för att planera och genomföra slöjdarbeten.

Studiehelhet	Mål		
	Färdigheter och formgivning	Samhälle och kultur	Relationen mellan konst och vetenskap
Studiehelhet 1	<ul style="list-style-type: none"> * Väcka elevens entusiasm för att pröva nya färdigheter och uttrycksätt * Handleda eleven i att använda verktyg och tekniker på ett tryggt sätt 	<ul style="list-style-type: none"> * Synliggöra elevens tankar, känslor och tolkningar gällande slöjd, miljön och kulturen 	<ul style="list-style-type: none"> * Inspirera eleven till uppfinningsrikedom och kreativ problemlösning
Studiehelhet 2	<ul style="list-style-type: none"> * Väcka elevens entusiasm för att pröva nya färdigheter och uttrycksätt * Handleda eleven i att använda verktyg och tekniker på ett tryggt sätt 	<ul style="list-style-type: none"> * Synliggöra elevens tankar, känslor och tolkningar gällande slöjd, miljön och kulturen 	<ul style="list-style-type: none"> * Inspirera eleven till uppfinningsrikedom och kreativ problemlösning
Studiehelhet 3	<ul style="list-style-type: none"> * Stödja och uppmuntra eleven att öva slöjdfärdigheterna, ställa upp mål och uppnå dem * Handleda eleven i att förstå sambandet mellan arbetsanvisningar, arbetsätt, arbetsordning och slutresultatet 	<ul style="list-style-type: none"> * Uppmuntra eleven att reflektera över vilken inverkan de egna valen har på slöjd * Hjälpa eleven att se slöjd som ett levande kulturarv 	<ul style="list-style-type: none"> * Handleda eleven att gestalta slöjd som ett fenomen som förenar konst och vetenskap
Studiehelhet 4	<ul style="list-style-type: none"> * Stödja och uppmuntra eleven att öva slöjdfärdigheterna, ställa upp mål och uppnå dem * Handleda eleven i att förstå sambandet mellan arbetsanvisningar, arbetsätt, arbetsordning och slutresultatet 	<ul style="list-style-type: none"> * Uppmuntra eleven att reflektera över vilken inverkan de egna valen har på slöjd * Uppmuntra eleven att reflektera över slöjd ur ett etiskt perspektiv och utgående från kulturens mångfald 	<ul style="list-style-type: none"> * Handleda eleven att gestalta slöjd som ett fenomen som förenar konst och vetenskap

Studiehelhet 5	<p>* Uppmuntra eleven att iaktta behov som uppkommer i vardagen i den egna livsmiljön</p> <p>* Uppmuntra eleven att använda material och tekniker på ett mångsidigt sätt</p>	<p>* Inspirera eleven att vara aktiv när det gäller att iaktta och skapa hantverkskultur och att vara en aktiv aktör och konsument</p> <p>* hjälpa eleven förstå traditionen inom hantverksföretagande</p>	<p>* Uppmuntra eleven att reflektera över sin verksamhet utgående från perspektivet för hållbar utveckling</p>
----------------	--	--	--

4.2 Centralt innehåll för de gemensamma studierna

I alla studiehelheter som ingår i de gemensamma studierna skapar man produkter, alster och tjänster självständigt och tillsammans med andra, för sig själv och för andra. I produkterna skapar användbarhet och ändamålsenlighet en grund för slöjdandet. I slöjd undersöks teknologi som ett medel för skapande och uttryck. Formgivning granskas som en del av slöjdprocessen. Det centrala innehållet i de gemensamma studierna är *beklädnad, föremåls- och textilmiljöer, servicemiljöer samt byggda miljöer och naturmiljöer*. Utgångspunkten för valet av innehåll i de olika studiehelheterna är vilka fenomen som är betydelsefulla för eleverna och man närmar sig dem genom personliga erfarenheter i riktning mot mera allmänna fenomen inom slöjden. Det centrala innehållet diskuteras ur ett etiskt, estetiskt och ekologiskt perspektiv. I alla studiehelheter granskas alla fyra delområden av det centrala innehållet i olika omfattning beroende på elevernas förutsättningar och intressen.

Beklädnad kan granskas utgående från skapande av identitet och grupptillhörighet, beklädnadsteknologi, modedefenomen, fysiologi samt från olika kulturer.

Föremåls- och textilmiljöer kan granskas utgående från boende, funktionalitet, teknologi, formgivning, modedefenomen samt från olika kulturer.

Servicemiljöer kan granskas utgående från välbefinnande, upplevelser, kundfokus och företagsamhet.

Byggda miljöer och naturmiljöer kan granskas utgående från delaktighet, samhörighet, välbefinnande och trivsel.

4.3 Mål och centralt innehåll för temastudierna

I temastudierna fördjupas de kunskaper och färdigheter som eleven har tillägnat sig under de gemensamma studierna. I undervisningen beaktas elevernas olika styrkor och intressen, de lokala resurserna, aktuella fenomen och det lokala.

Studiehelhet	Mål		
	Färdigheter och formgivning	Samhälle och kultur	Relationen mellan konst och vetenskap
Studiehelhet 6	<p>* Uppmuntra eleven att iaktta sin omgivning och vardagens utmaningar i sin livsmiljö och fundera på lösningar</p> <p>* Utveckla elevens förmåga att hantera slöjdprocessen genom att reflektera över arbetsanvisningar, arbetsätt och arbetsordning i sitt eget arbete</p>	<p>* Handleda eleven i att reflektera över och förstå vilken inverkan de egna valen har för produktens kvalitet och livscykel och för miljön</p> <p>* Uppmuntra eleven att bekanta sig med lokal företagsverksamhet och lokalt hantverksföretagande</p>	<p>* Uppmuntra eleven att utnyttja principerna för hållbar utveckling och cirkulär ekonomi i sin verksamhet</p>
Studiehelhet 7	<p>* Handleda och stödja eleven att fördjupa sina slöjdfärdigheter</p>	<p>* Handleda eleven att iaktta miljön och hantverkskulturen</p>	<p>* Uppmuntra eleven till uppfinningsrikedom i grupp</p>
Studiehelhet 8	<p>* Uppmuntra eleven att fördjupa sin kännedom om material och tekniker</p>	<p>* Handleda eleven att iaktta miljön och hantverkskulturen</p>	<p>* Uppmuntra eleven till uppfinningsrikedom i grupp</p>
Studiehelhet 9	<p>* Stärka elevens personliga uttryck med nya färdigheter</p>	<p>* Uppmuntra eleven att fördjupa sin kännedom om hantverkskultur och göra val i enlighet med sina egna intressen</p>	<p>* Handleda eleven i att förstå slöjd som ett mångkonstnärligt och – vetenskapligt fenomen samt utnyttja det i sitt eget arbete</p>

Studiehelhet 10	* Stärka elevens personliga uttryck med nya färdigheter	* Hjälpa eleven att göra etiskt hållbara val i en värld full av kulturell mångfald	* Handleda eleven i att förstå slöjd som ett mångkonstnärligt och -vetenskapligt fenomen samt utnyttja det i sitt eget arbete
Studiehelhet 11 – slutarbete	* Handleda och stödja eleven att fördjupa sina slöjdfärdigheter	* Uppmuntra eleven att delta i utvecklingen av det levande kulturarvet inom hantverk	* Uppmuntra eleven att skapa en vision av någonting som aldrig tidigare har skådats och omvandla en abstrakt idé till ett konkret hantverk

Det centrala innehållet för temastudierna är en fördjupning av innehållet i de gemensamma studierna. Eleven fördjupar sitt uttryck och förbättrar sin interaktionsförmåga. Under slöjdprocessen övar sig eleven både i självständigt arbete och i grupparbete, i verbalisering av slöjdprocessen och i självvärdering.

5 Bedömning av lärandet

Syftet med bedömningen är att stödja elevens utveckling i studierna. Läraren handleder eleven att ställa upp egna mål. Analys av och reflektion över det egna arbetet stöder ett djupare lärande. Bedömningen sker med hjälp av mångsidiga metoder under hela processens gång. Eleven bedöms på ett mångsidigt sätt utgående från lärprocessen, produkter och alster. Eleven uppmuntras att ge och ta emot respons. Metoder som kan användas för bedömningen är utvecklingssamtal, kamratrespons och formativ bedömning. Sifferbetyg används inte. Elevernas värderingar, attityder eller personliga egenskaper ska inte bedömas.

Bedömningen omfattar *färdigheter och formgivning, samhälle och kultur* samt *relationen mellan konst och vetenskap*. I bedömningen ingår alla de mål som ställts upp för undervisningen.

I studiehelhet 11, slutarbete, ingår en presentation som eleven sammanställer om sitt kunnande. I den ingår en verbal framställning och/eller bildmaterial samt självvärdering.

5.1 Individualisering av undervisningen och samarbete med vårdnadshavare

Läroplanens mål kan individualiseras så att de motsvarar elevens förutsättningar om eleven på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller annan jämförbar orsak inte kan studera enligt den allmänna läroplanen. I sådana fall utarbetas en individuell studieplan för eleven i samarbete med eleven och vårdnadshavaren. I denna fastställs studiernas mål och längd, undervisningens genomförande, behövliga stödåtgärder, eventuella prestationer och bedömningsföranade.

Vårdnadshavarna ska informeras om undervisningens innehåll och mål.

5.2 Tillgodoräknande av studier som fullgjorts på annat håll

Till studierna kan tillgodoräknas studier som arrangerats av andra instanser. Dessa kan vara konst- och hantverksskolor eller lämpliga kurser vid andra medborgarinstituts utbud. Eleven ska då uppvisa ett intyg eller med ett arbetsprov påvisa sina färdigheter. De lärare som ansvarar för den grundläggande konstundervisningen bedömer tillgodoräkandet av kurser.

5.3 Elevantagning

Till hantverksskolans startgrupp antas 12 elever. Ansökningsen till hantverksskolan sker i augusti. Registreringen till hantverksskolan görs för hela läsåret och elevplatserna fylls i anmälningsordning. Det går också att anmäla sig till hantverksskolan under läsårets gång och om det finns lediga platser fylls dessa efterhand med de elever som anses ha motsvarande färdigheter och kunskaper som de övriga eleverna. Läraren gör denna bedömning.

En elev som har inlett sina studier har rätt att fortsätta följande år. Fortsättningsanmälan lämnas in i slutet av det pågående läsåret.

5.4 Betyg och betygsanteckningar

Eleven får ett avgångsbetyg från den allmänna lärokursen i den grundläggande konstundervisningen efter att hen har fullgjort både de gemensamma studierna och temastudierna i den allmänna lärokursen.

Avgångsbetyget från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning ska innehålla följande uppgifter:

- namn på betyget
- utbildningsanordnarens namn
- läroanstaltens namn
- konstart
- elevens namn och personbeteckning
- studietiden i år
- de gemensamma studier i den allmänna lärokursen som eleven har fullgjort
- namnet på varje enskild studiehelhet och omfattningen på den
- de temastudier i den allmänna lärokursen som eleven har fullgjort
- varje enskild studiehelhets namn och omfattning
- rektors underskrift och läroanstaltens stämpel
- datum för fastställandet av läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning
- en anteckning om att utbildningen har genomförts enligt de av Utbildningsstyrelsen fastställda grunderna för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning 2017.

Avgångsbetyget från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning kan innehålla bilagor.

Intyg över deltagande för de studier en elev fullgjort i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning

En elev ges på begäran ett intyg över de studier i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning som hen fullgjort, om studierna avbryts eller om eleven behöver det av någon annan orsak. Intyget över deltagande kan innehålla bilagor.

6 Kontinuerlig utveckling av verksamheten

Denna läroplan ska ses som en grund för Arbis grundläggande konstundervisning i slöjd/hantverksskolan Händig. Studiehelheternas innehåll är inte statiskt utan utvecklas från år till år enligt behov och övriga trender i samhället.